

1. ชื่อโครงการ การจัดการสวนกาแฟที่มีอายุมากเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟโรบัสต้า
2. หัวหน้าโครงการ สุรรัตน์ ปัญญาโตนะ
คณะผู้ดำเนินงาน ปานหทัย นพชินวงศ์ เสรี อยู่สถิตย์
3. ระยะเวลาโครงการ ตุลาคม 2550-มิถุนายน 2553
4. งบประมาณ 489,000 บาท
5. บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้เป็นการค้นคว้าวิธีการจัดการสวนกาแฟที่มีอายุมากเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อแก้ปัญหาการลดลงอย่างต่อเนื่องของผลผลิตกาแฟในประเทศไทย โดยประกอบด้วย 3 การทดลองคือ การตัดพุ่มต้น การตัดพุ่มต้นแล้วเปลี่ยนยอดให้เป็นพันธุ์ดี และการทดสอบการตากคละและการสีคละเมล็ดกาแฟโรบัสต้าพันธุ์ใหม่ที่มีเมล็ดมีขนาดแตกต่างกัน ดำเนินการทดลองในสวนเกษตรกร ตำบลน้ำฉา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร และที่ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ระหว่างเดือนตุลาคม 2550-มีนาคม 2551

ผลการทดลอง พบว่า การตัดพุ่มต้นกาแฟที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 12 ปี สามารถเพิ่มผลผลิตเมล็ดกาแฟได้มากขึ้น 98 เปอร์เซ็นต์ และมีกำไรเพิ่มขึ้นถึง 97 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเทียบกับต้นที่ไม่ได้ตัดพุ่ม ส่วนการเปลี่ยนยอดให้เป็นพันธุ์ดีพร้อมๆ กับการตัดพุ่มต้นสามารถเพิ่มผลผลิตกาแฟได้มากขึ้นไปอีก 30 ถึง 71 เปอร์เซ็นต์ และมีกำไรเพิ่มขึ้นอีก 3 ถึง 53 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ที่ใช้ โดยการเพิ่มขึ้นของผลผลิตนี้ไม่ทำให้คุณภาพและขนาดของเมล็ดกาแฟเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด อนึ่งการเปลี่ยนยอดให้เป็นพันธุ์ดีมีข้อควรระวังคือไม่ควรให้กิ่งที่เกิดจากต้นตอเดิมขึ้นปะปน เพราะจะทำให้ผลผลิตไม่เพิ่มขึ้นตามที่ควรจะเป็น

ผลการทดสอบการตากคละและการสีคละเมล็ดกาแฟโรบัสต้าพันธุ์ใหม่ที่มีเมล็ดมีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ผลคละขนาดตากแห้งช้ากว่าผลที่มีขนาดใกล้เคียงกัน และเมื่อนำไปสี ผลคละมีปริมาณสิ่งเจือปน เช่น เปลือกผล และผลที่สีเปลือกออกไม่หมดและเมล็ดแตก มากกว่าผลที่มีขนาดใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ผลไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เนื่องจากเกิดความสูญเสียในระหว่างการสีมากและต้องใช้เวลาในการสีนาน

ผลงานวิจัยนี้แสดงความเป็นไปได้ในการปรับปรุงสวนกาแฟโรบัสต้าที่มีอายุมากเพื่อเพิ่มผลผลิต และลดปัญหาการตากและสีผลกาแฟด้วยการเลือกพันธุ์ปลูกที่มีขนาดเมล็ดใกล้เคียงกันและไม่เล็กจนเกินไป

เทคโนโลยีนี้สามารถนำไปถ่ายทอดให้เกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์ได้โดยตรงและควรเร่งถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรโดยเร็วเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกษตรกรกำลังเผชิญอยู่และเพื่อเป็นการฟื้นฟูอุตสาหกรรมกาแฟของประเทศต่อไป

การจัดการสวนกาแฟที่มีอายุมากเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟโรบัสต้า

ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันวิจัยพืชสวน